

[Steen Folke]

vil hermed dele skæbne med en række andre lande i den tredje og fjerde verden. VS har derfor altid ment, at Grønland ville have stået sig bedre ved allerede i 1973 at have fået samme status som Færøerne, dvs. stå uden for EF.

Under de indledende forhandlinger om Danmarks medlemskab af EF var det oprindelig tanken, at Grønland ikke skulle tilknyttes EF ved fuldt medlemskab. At Grønland alligevel i sin tid blev tvunget med ind i EF, skyldes ifølge udenrigsministerens redegørelse det forhold, at der dengang endnu ikke var indført hjemmestyre i Grønland – i modsætning til Færøerne, der i kraft af deres hjemmestyre fik lov til selv at bestemme tilknytningen til EF. Dette er imidlertid et skinargument, idet der hverken i den færøske eller i den grønlandske hjemmestyreordning findes noget som helst grundlag for at fastslå, at muligheden for selvstændigt at afgøre forholdet til EF først indtræder med hjemmestyrets etablering. Grønland kunne med andre ord godt være holdt uden for EF i 1973, uanset at hjemmestyret ikke fandtes dengang.

Den virkelige begrundelse for Grønlands EF-medlemskab ligger efter vores opfattelse dels i sikringen af EFs sikkerhedspolitiske interesser og økonomiske interesser i Grønlands naturgivne ressourcer, dels i regeringens mulighed for EF-finansiering af dele af det statslige anlægsbudget i Grønland. Det er selvsagt også disse interesser, der nu berøres af Grønlands ønske om udmeldelse af EF.

Landsstyrets og ANISAs opgør med disse imperialistiske interesser betyder, at EF mister adgangen til at kontrollere udviklingen i Grønland direkte. Det er oplagt, at Grønlands udmeldelse af EF ikke med ét slag befrier landet for enhver form for udenlandsk indflydelse, men EF-medlemskabets ophør er et nødvendigt led i den gradvise opfyldelse af selvbestemmelsesretten og opgøret med den kapitalistiske rovdrift på Grønlands ressourcer.

Det kan derfor undre noget, at landsstyret allerede sidste år valgte at styre frem mod en OLT-associering med EF som målet for den fremtidige tilknytning. Når man nu ville ud af EF, kunne man lige så godt have taget skridtet fuldt ud og sikret sig den størst mulige uafhængighed, altså valgt en ordning svarende til Færøernes, med hvem Grønland jo

har flere fælles interesser end med de oversøiske lande og territorier. Måske har muligheden for told- og afgiftsfrihed og fortsatte, om end begrænsede, tilskud fra EF og udsigterne til et mildere forhandlingsklima i København og Bruxelles spillet en rolle for landsstyrets valg. Disse faktorer er det i hvert fald rimeligt nok at tage hensyn til.

Men OLT-associeringen indeholder på den anden side en række bestemmelser, der i høj grad fastholder Grønland i afhængigheden af EF, og som efter VS' vurdering langt overskygger de mulige fordele i OLT-ordningen. En lignende kritik af ordningens negative sider er allerede rejst fra den grønlandske venstrefløj og dele af fagbevægelsen i Grønland, og VS kan i det store og hele slutte op om den kritik.

Ifølge udenrigsministerens redegørelse kan forhandlinger om en anden tilfredsstillende ordning ganske vist indledes, men – så vidt jeg forstår – først, når OLT-ordningen har vist sig umulig at opnå.

Det er således VS' holdning, at Grønland på længere sigt er dårligt tjent med OLT-associeringen. Denne holdning beror først og fremmest på forståelsen af OLT-ordningens funktion. Den er indholdsmæssigt stort set identisk med Lomékonventionen mellem EF og de ca. 60 u-lande, og disse to associeringsordningers funktion er groft forenklet at fastholde de associerede lande i deres rolle som eksportører af råvarer til EF og som importører af industrivarer og teknologi fra EF. De erfaringer, der foreløbig er indhentet fra den første Lomékonvention, synes klart at bekræfte dette, og virkningen har i de fleste associerede lande været, at produktionsmønstrene i større eller mindre grad er indrettet på tilfredsstillelsen af EFs behov på bekostning af lokale behov.

Denne rollefordeling ligger allerede i Grønlands eksisterende medlemskab af EF, og der er ingen grund til at tro, at et lignende afhængighedsmønster ikke vil blive virksomt i et associeringsforhold mellem Grønland og EF.

OLT-ordningen vil helt konkret for Grønlands vedkommende betyde, at Grønlands økonomi fortsat bindes til gennemførelsen og vedligeholdelsen af de projekter, som EF bestemmer at yde støtte til, og at virksomheder og borgere fra EF fortsat vil være sikret fortrinsrettigheder i told- og afgiftsmæssig,